

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 150 Lei.
 Három évre ... 75 Lei.
 Egy negyed évre 37-50 Lei.
 Egy hónap ... 12-50 Lei.

Nyitási költségek
 magánlapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi és csanádi egyetemi
 vasúti palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 28.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény
 Társaság.
 Balvárdi Rögöl Földi
 22. L. (József 10h. ut. 22-
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, szeptember 30

Aradon esnek az árak.

A legnap lapok beszámoltak arról, hogy a maximálást eltörölő rendelet Aradra is megérkezett. A társadalom minden rétegét érdekli, hogy milyen hatása lesz ennek a rendeletnek a kereskedelmi és ipari életre. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott a közgazdasági élet különböző kategóriájához tartozó szakemberekkel, akiknek az ármáximálás megszüntetése következményeiről szóló véleményét itt adjuk:

Egy bankfőnök.

Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékszövetkezet igazgatója így nyilatkozott a kérdésről:

— Egy jó öreg, sokszor beigazolódott közgazdaságtani tételre támaszkodom: Az Árakat a kereslet és kínálat viszonya szabályozza. Sajnos, láttuk, hogy a hatóságok legnagyobb erővel és szigorú intézkedései dacára a maximális árakat rengeteg esetben kijátszották. A társadalomnak új kinövésel, az úgynevezett lánckereskedők garázdálkodtak, leggyakrabban büntetlenül. Azt hiszem, hogy ezeknek alkonya közelg. Most, amikor kereskedő kereskedővel, iparos iparossal, gazda gazdával fog konkurrálni: megszűnik működésük. Van még egy hatásos tényező, ami az árak esését nagyban elő fogja mozdítani: ez a pénz hiánya. Lehet mondani, hogy a forgalomban volt koronáknak csak egy harmada van meg leiben, amely tény a fogyasztót meggondoltabbá teszi pénze elköltesében, viszont a kereskedők is beérik kisebb haszonnal. Általában az a föltevés, hogy az árak minden vonalon, lassan bár, de föltétlenül esni fognak. Mindenestre a hatóságoknak figyelemmel kell kísérniük az árakat a tulajkapások szempontjából.

Egy nagykereskedő.

Guttman Oszkár, a Guttman Samu húszernagykereskedő-cég főnöke a következőket mondja:

— Olyan árakat fogunk Aradra hozni, melyek évek óta hiányoznak a kereskedők kirakataiból. A háborús blokádi miatt nem jöhettek Aradra a külföldi speciális áru, melyeket most, amikor a tengeri forgalom is megindult, nagy mennyiségben fogunk az aradi piacra dojni. Ha az árak egyelőre magasabbak is lesznek, később azonban a verseny ezekben az árukban is megteszi a hatását. A szabad kereskedelemnek első jele a cukor árának rohamos esése lesz. Számításom szerint a cukor ára két héten belül 28—30 leire fog esni, mely esés a tél folyamán még tovább fog tartani. Az ármáximálást eltörölő rendeletnek egyik, ha nem két kellemesen

Szakemberek véleménye. Bőség a piacokon.

Érintő része az, hogy a tulajdonos kereskedő ügyét, ezentul nem a rendőri büntetőbírók, hanem a rendes polgári bíróságok tárgyalják.

Az élelmiszer-árak.

Grosz Jenő, a hatósági élelmiszerüzlet vezetője és zöldség nagykereskedő következőképp nyilatkozik véleményét:

— Csak néhány napja érkezett meg Aradra a maximális árak eltörölését hozó rendelet híre és a piacon máris nagy áresés tapasztalható. Aradon a kenyéret azelőtt piacon is árusították, ami a háború utolsó évével eltűnt onnan. Két-három nap óta ismét lehet kenyeret kapni a piacon. Mikor árusítani kezdtek kenyeret, akkor 7 leibe került kilója, ma már 4 le 50 baniért lehetett kapni és hogy a pékek a kihozott kenyerek nagy részét a piac végeztével visszavitték, arra enged következtetni, hogy annak ára még esni fog. Az ármáximálás eltörölésének hírére rengeteg friss főzeléket hoztak be vidékről, melyeknek árát maga a verseny szorította le a volt maximális ár felére. Baromfiiban és tojásban kisebb áresés tapasztal-

ható. A jelek arra mutatnak, hogy az áresés tartós lesz.

A gabonaárakra nézve — mint egy gabonaszakértő mondotta — akkor lesz hatással a maximális árak megszüntése, ha a jóval olcsóbb romániai buza megérkezik. Akkor majd a környék gazdái kénytelenek lesznek a konkurencia hatása alatt gabonájukat elfogadhatóbb áron eladni.

Egy nagyiparos.

Lengyel Manó szövegezte meg munkatársunk, hogy egy iparos véleményét is kivége. A Lengyel Lőrinc-cég főnökének nézete sötétebbek, mint a kereskedőké. Alábbiakat mondja:

— Az ipar terén egyelőre semmi változást nem fog okozni az ármáximálás megszüntése. Ameddig a munkabérek nem csökkennek, a nyersanyagok ára nem lesz alacsonyabb, addig az iparcikk árát is megmaradnak a régiben. Hozzájárul még ehhez a pénz hiánya. A vevő-kedv ugyan megvan, de oly kevés a pénz, hogy egyelőre mindenki csak a legszükségesebb élelmiszerek beszerzésére szorítkozik. Talán a 40%-os kifizetésével ez a ridegség az ipar terén is enyhülni fog, de előbb semmiesetre sem várható javulás.

Poincare — francia miniszterelnök.

(Briand lesz a külügyminiszter.)

BÉCS. A Neue Freie Presse-nek jelenti Párisból: Számos kombináció merült fel arra nézve, hogy ki lesz Millerand utóda. Beszéltek, hogy Millerand a miniszterelnökséget Poincaré volt köztársasági elnöknek ajánlja fel, aki a külügyi tárcát is elvállalná. Millerand tárgyalni fog Barton és Domergue volt miniszterelnökökkel. Emlegetik Jonnar és Nainevét is. Egy másik forrás szerint Millerand Briandnak ajánlja fel a miniszterelnökséget, és ha Briand elfogadja, valószínű, hogy a kor-

mányt új elemekből állítja össze.

BÉCS. Az új kormány megalkotására Poincaré kapott megbízatást. Franciaország külügyminisztere Briand lesz.

LYON. Millerand az új köztársasági elnök pénteken fogadta kihallgatáson a lemondott miniszterium tagjait.

LYON. Deschanel volt köztársasági állapota annyira rosszabodott, hogy hozzátartozói öt Malmaisonban egy szanatóriumban helyezték el.

Román—bolgár—görög szövetség.

LONDON. Daily Cronicle a következőket jelenti: Take Jonescu román külügyminiszter szeptember hó végén Londonba utazik, hogy az angol kormány-nál tárgyalásokat folytasson a romániai petroleum ipart illetően. Ugyanez alkalommal a román tengeri flotta reorganizálásáról is tárgyalni fognak, amelyet angol specialistákkal kívánnak végeztetni. Szóba fog kerülni ama kérdés tanulmányozása is, hogy a román hadsereg

miként működje együtt Anatóliában az ott levő angol-görög hadsereggel. Ugyancsak Londonban fog találkozni a román külügyminiszter október hó folyamán Stambulinszky bolgár miniszterelnökkel, hogy a kis-entente megalakítása kérdésében vele tárgyaljon. Párisban már arról beszélnek, hogy Bulgária, Románia és Görögország közötti előbbi szövetség fog létrejönni.

PRÁGA. Take Jonescu román külügyminiszter Prágába érkezik, hogy az illetékes képviselőkkel a határ kérdésében tárgyaljon.

Gyorsvonat Arad és Erdély között.

Egyetlen csatlakozó állomáson sem volt annyira rossz a vonatösszeköttetés, mint Teiuson (Tövisen.) Ezen kíván most segíteni a CFR. kerületi igazgatóságának forgalmi osztálya a gyorsvonat közlekedtetésével. Ezen a vonalon a két személyvonat mellett közlekedni fog egy gyorsvonatpár is, amelynek közvetlen összeköttetése lesz Cluj (Kolozsvár) felé. Ugyanebben a felterjesztésben van felvéve a timisoarai (temesvári) második személyvonat. A tervezetet ma készítette el a forgalmi osztály és jóváhagyás végett a bucuresti központi igazgatósághoz küldik fel. A jóváhagyás után a vonatokat azonnal forgalomba helyezik.

A cégtábla-rendelet.

Ma érkezett meg a vármegyéhez az utca-nevekről és a cégtáblákról szóló rendelet, amely szerint a hivatalos feliratokat és az utca neveket elsősorban román nyelven, másodsorban annak a községnek a nyelvén kell kitüntetni, amelyen a község lakosságának nyelve. A cégtáblákat elsősorban román nyelven kell kifüggeszteni, azonkívül minden kereskedő olyan nyelvű cégtáblát is alkalmazhat, amelyen a lakosság anyanyelve, de ennek a cégtáblának nem szabad nagyobbak lennie, a román nyelvénél. Ez a rendelet a városhoz még nem érkezett meg.

Tüntetés a rubel beváltási aránya miatt.

BUCURESTI. A román fővárosban tegnap délután két óra körül terjedt el a hír a miniszterelnács határozatáról, amely a rubel beváltási kulcsát megállapította. A beváltási arány a bankok, kereskedők, tőkések körében váratlan szenzációt okozott. A beváltás arányával nincs megelégedve senki.

A mai valutapiac.

A helyzet ma is lanyha. Külföldi valutákban sem kínálat, sem kereslet nem észlelhető. Budapest szeptember 24-én a valutaárfolyamok a következők voltak: Napoleon 942—932, angol font 1090—1070, léva 4.06, dollár 303—306, frank 20.10—20.25, marka 5.07—5.14, lira 13—13.15, osztrák korona 98.5, rubel 3.21—3.18, lei 5.85—5.88, szokol 4.06, svájci frank 50.5, dinár 9.55. Bécs: magyar bélyegzett korona 1.10, marka 5.20, lei 5.92, svájci frank 40, lira 13, dollár 305, rubel 3.20, szokol 4.15, angol font 1080. Zürich: deviza-árak: Budapest 2.10, Bécs 2.75, Berlin 10.50, New-York 6.20, Prága 8.40, Zágráb 5.25, Moszkva 26.20, Bucarest 12.40.

Boros Adolf nyugdíjaztatása

A Kormányzó-tanács feloszlása előtt az év február havában történt elintézés, Boros Adolf C. I. R. kerületi igazgató nyugdíjaztatása. A rendelet azonban csak ma érkezett le a C. E. R. kerületi igazgatóságához. A rendelet értelmében Boros igazgatót 1920. december 31-ével nyugdíjállományba helyezik. A rendelet kézbesítése napjától az év végéig pedig szabadságolták. Vasutas körökben rendkívül sajnálják az alapos képzettségű igazgató távozását, aki hosszú szolgálata alatt finom modorával kar társai osztatlan rokonszenvét vívta ki magának.

Nyolcvannégy pályázó.

Az első és második kerületi előjáróságoknál szervezett új állásokra eddig összesen 84 pályázat érkezett be. Az első kerületi előjárói állásra Lupu György dícsőszentvárosi polgármester és dr. Grunáz László volt rendőrkapitány, a második kerületi előjárói állásra Babescu Gyula volt aradi rendőrtisztviselő és Eibl Géza nyugalmazott járásbíró pályáztak. Első aljegyzőnek pályáztak: Covacevici Iván városi másodaljegyző, Hoffmann György városi fogalmazó, Wármay Ármán nyugalmazott jegyző, Cimgán Aurél, aki egyúttal a második kerületi előjárói állásra is pályázott. Másodaljegyzői állásra pályáztak: Marczinkák István napidíjazt és Oradcan Traján okleveles jegyző. Igen sokan pályáztak traktóri, kocsifő, mezőbírói és mezőrendőri állásokra.

MŰVESZET.

Pinkósi rósa Baricsai. Az elmúlt héten nagy sikerrel bemutatott Farkas operett az általános érdeklődésre való tekintettel kétfő ismét műsorra tűzte az igazgatóság. Az operett téríti közönséget ezúttal Barics Gyula játsza, aki nagy ambícióval készül a fényképeskedő rokonszenves alakjának kreálására. Vasárnap este egy, már régen nem látott elsőrangú népszínműt mutat be a színház — a Tót leányt.

A Dragonir-testvérek bemutatja a Modern Kabaréban. Heteken keresztül estéről-estére két bájos okoszemű gyermek mulattatta a Modern Kabaré közönségét. Az öklönyi kis művészek dalol, táncol és sok kedves mókával nevetették meg a publikumot. Bizonyára felfröccsen a veséjük a közönségtől, amikor utoljára lépnek fel.

A mozgóképszínházak műsora. Szeptember 30-án az Apollóban: Meyerlingi tragédia. Dráma. — Az Urániában: Az élet keserű pohara. Dráma.

A meyerlingi tragédia — utoljára az Apollóban. Rudolf trónörökös és Vicsára báróné megrázó szerelmi tragédiájának feldolgozásával történelmet írt a Nordisk filmgyár. Széttépte a legendák ködét, hogy megdöbbentő valóságban állítsa a világ elé a meyerlingi tragédia hiteles történetét. Még csak csütytörökön tarthatja itt a szenzációs filmet az Apolló.

Fern Andra az Urániában arat estéről-estére szinte utólrhetetlen sikert egy rendkívül érdekes művészti artistadramában. A nagy művészeti játéka kívül az artistaprodukciónak teszik vonzóvá ezt a magas művészeti nivóu filmet, a melyet csütytörökön mutat be utoljára az Uránia.

Oroszország nem akar leszerelni.

(Működik a katonai vértörvényszék.)

RIGA. Az orosz- lengyel béletárgyalások szeptember 21-én megkezdődtek. Joffe orosz delegátus úgy nyilatkozott az újságírók előtt, hogy Oroszország komolyan és őszintén akarja a békét. Szovjet-Oroszország helyzete súlyos, mondotta Joffe, mert a lakosság legnagyobb része a szállítási eszközök hiánya miatt nagy szükségben él. Az orosz kormány nem fogadhatja el a lengyel javaslatot, hogy mindkét állam fegyverezze le a hadseregét, mert Oroszország még hadilábon áll Angliával és Franciaországgal.

Gróf Teleky Pál Magyarország külpolitikájáról.

BÉCS. A „Neue Freie Presse” írja: A magyar nemzetgyűlés külügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen a nemzetgyűlésnek a bizottságon kívül álló tagjai is nagy számban vettek részt. Az ülésen gróf Andrássy Gyula elnököl. A bizottság előtt gróf Teleky Pál miniszterelnök több mint másfél óra beszédében számolt be Magyarország külpolitikai helyzetéről. Előjáróban lezögezte a miniszterelnök azt a tényt, hogy Magyarország jelenleg sokkal rosszabb helyzetben van, mint háborúbeli szövetségesei, aminek az az oka, hogy a háborúvesztést még két forradalom és a kommunizmus is követte. Magyarország mindenféle erőforrás tekintetében rendkívül lerongyolódott. Ezután gróf Teleky Pál többek között a következőket mondotta:

— Az ország most elsősorban megerősödésre szorult. Minden jó külpolitika alapja legfőképp a belpolitika. Külpolitikánkban számolnunk kell a reális tényekkel és nem szabad kockázatos ideák után szaladnunk. Arra kell törekednünk, hogy a megmaradt országot megerősítsük, hogy így hatálmihoz és tekintélyhez juttassuk. Csak az erősnek szoktak szövetségesei akadni, a gyöngének.

Aradi orvos — Bécs életéről.

Ma érkezett vissza bécsi utazóról dr. Hecht Arnold volt városi kerületi orvos. Munkatársunk felkereste dr. Hecht orvost, aki a következő néhány érdekes szóban jellemezte a bécsi állapotokat:

— A városban rendkívül nagy a forgalom; az életség, a világvárosias jelleg nagyobb, mint az utóbbi évek bármelyikében. A sok olasz, francia és idegen nemzetiségű mellett legfőképpen magyarok vannak; a politikailag Bécsbe kényszerítettek nagy tömege, az emigrált arisztokrácia és a beköltözött polgárság, úgy, hogy az utcán sűrűn hallani magyar szót a német lapok mellett mindenütt árusítják a pesti lapokat is. Az összes szállodák tulksufoitak, szabályozni jutni képtelenség. Az üzletek tömve vannak áruval. A ruházati cikkek, a cipő kivéve drágábbak, mint nálunk, egy pár elegáns női lak-

felé kitűnően van rendezve, de Pest felé hetente csak három gyors- és naponta egy személyvonat indul. A Pestről való közlekedés még nagyon komplikált. Az utat Lökősházától a román-magyar határig és innen a 81. óráig kocsin kell megtenni, ahonnan azután már vonattal lehet Kurticsra menni.

A magyar-román vasúti forgalom megindításáról.

A magyar-román vasúti forgalom felvételére vonatkozó tárgyalásokról már több ízben közöltünk beszámolót. Legutóbbi jelentésünk szerint erre vonatkozóan a magyar, a román és az antantbeli küldöttek között eredményes megkötött szaktanácsok megkezdődtek. Mint most Bécsből jelentik, az „Az Est” munkatársa a tárgyalásokra vonatkozó közelebbi felvilágosításokért a Budapestre küldött román misszió vezetőjéhez, Popescu ezredeshez fordult, aki előtte a következőleg nyilatkozott:

— Egyelőre csak a vasúti szakemberek megállapodásairól van szó. A tulajdonképpeni érdemleges tárgyalás a magyar és a román kormány között csak most kezdődik. Vasúti szakértőink a 21-én utaztak vissza Bucarestbe, hogy ott jelentést tegyenek. Mindaddig, míg kormányunk nem döntött, érdemleges kijelentést nem tehetek. A véleményem azonban az, hogy a tervezett átlatok valamennyit aligha lehet megindítani. Önöknek sincsenek mezdonyok, de nekünk még kevésbé. A mostani Románia rendkívül nagy vasúthálózattal gyarapodott és a meglevő lokomotívokészlet alig fedezi a szükséglet ötöd részét. A mi misszióink csak ezeket a tárgyalásokat bonyolítja le, politikai megbízatása azonban sincsen. De már a közeljövőben úgy a mi követőgünk is, mint az Önöké Bukarestbe, megkezdik működését.

Megbukott a világkommunizmus.

BÉCS. Lloyd-George svájci politikusok előtt a következő nagy fontosságú nyilatkozatot tette: A világkommunizmus eszméje teljesen összeomlott. A józan munkásság az egész világon felismerte azt az óriási népcsalást, amelyet a moszkvai diktátorok követtek el. A munkásság látta, hogy az orosz bolsevista paraflesom nem éden, hanem komisz fegyház. A jövő feltétlenül a középuton haladó szabadelvű rendszeré, amelyben minden erő érvényesíthető. A diktátorok nagyvási hóborttól sugallt hatalmi vágyai a polgárság, a parasztság és a szabadelvű munkásság zárt falanszába fogtak ütközni.

Müllerand a következőket mondotta: A francia kommunisták csoportja egy maroknyi bolondból és fizetett csirkefogókból áll. A francia munkásság tudnyomóan nemzeti és hazafias. Nem is válszolt a moszkvai kormányra arra a felhívására, hogy Lengyelországgal szemben foglaljon állást.

— PÁLYÁZAT. Az aradvárosi árvaház üresedésben levő felügyelői állására 18—40 év közötti nők jelentkezhetnek. Javadalmazás havi 175 lelt és teljes ellátás. A kérvények dr. Robu János polgármesterhez címezve, az árvaház igazgatóságánál nyújthatók be. Munkaügyi keretükről írtak a győri és

H I R E K.

Közélelmezési felügyelőség
Aradon.

Az *Aradi Közlöny* megírta, hogy a közlelmezési államtitkárság Aradon felügyelőséget állít fel. Ez a közlelmezési felügyelőség, amelynek hatásköre Arad székhellyel Arad-, Temes- és Torontál-vármegyékre terjed ki, a mai napon megkezdte működését. A felügyelőség élére egy királyi dekrétum N. C. Jonecu-Furger közlelmezési főfelügyelőt nevezte ki és melléje került felügyelővé N. J. Rascanu. A felügyelőség Aradon közraktárakat állít fel, amelyekben élelmiszereket, ruhaneműket és egyéb közszükségleti cikkeket gyűjt össze. A felügyelőség hivatalos helyisége az alispáni hivatal 1-ső számú szobája.

— **VIDÉKI ELŐFIZETŐINKHEZ!** Függetlenkedtünk a vidéki előfizetőinket, hogy kivétel nélkül mindenkinek beszüntetjük a lapot, aki október 10-ig előfizetési hátralékát be nem küldi, az összeg behajtását pedig ügyvédünkre bízuk. Költségeink horribilis emelkedése kényszerítenek bennünket kinlevőségünk szigorúbb behajtására.

— **A LAKÁSHIVATAL ÚJ ELNÖKE.** Dr. Borness Julian, a lakáshivatal elnöke ma benyújtotta állásáról való lemondását, amelyet október elsején hatállyal tudomásul vettek. Beavatott helyről nyert értesülés szerint a lakáshivatal új elnöke: dr. Chicin Remus volt nagylaki ügyvéd lesz.

— **KAMENEVET VISSZAHÍVTAK.** London. A moszkvai kormány Kamenevet, akinek londoni jelenlétét az angol kormány nem tartotta kívánatosnak, visszahívta és Rizanovot küldte ki, aki már el is utazott Londonba.

— **NEM BÉLYEGZIK LE A NÉMET PÉNZT.** Berlin. Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, hogy a német pénzt újból lebélyegzik.

— **A VÁRMEGYEI FÜGYVŐZŐI TEENDŐK.** Minthogy dr. Beles János az alispán szabadságideje alatt az alispáni teendőket végzi, a főjegyzői teendőkkel dr. Crisan Aurel prefektus Boneu Vazul másodfőjegyzőt bízta meg.

— **MEGNYILT AZ ÁLLOMÁSON AZ I. OSZTÁLYU VÁRÓTEREM.** A háromnapos folyamán az állomásparancsnokság által lefoglalt elsőosztályu váróterem ismét felszabadult. A parancsnokság az állomás jobb szárnyában levő kisebb helyiségbe költözött. Az így módon felszabadult helyiséget Jura állomásfőnök alapos takarításnak vetette alá s teljesen kitisztítva és berendezve adta át ismét a forgalomnak.

— **MEGYEI TISZTVISELŐK ELLÁTÁSA.** A vármegyei tisztviselők beszerzési csoportja megkezdte működését. A csoport legutóbb személyenként 23.5 kg. lisztet osztot ki. Legközelebb annyi lisztet szerez be a csoport, hogy minden tisztviselő-családnak 5-6 métermérték jutathat. Felhívja a vezetőség a tagokat, hogy palinka, dió és alma igényeiket jelentsék be. Legközelebb ruhakiosztás lesz.

Munkába kell állni a gyári tisztviselőknek
(A sztrájk törvény első alkalmazása.)

A *Gazetta Oficial* közli az új sztrájk törvényt. Ennek értelmében állami, megyei és városi üzemeknél az alkalmazottak semmi körülmények között nem léphetnek sztrájkba. Nem sztrájkolhatnak a közérdeket szolgáló üzemek alkalmazottai (vilanygyár, gázgyár, vízmű, tüzelőanyagot előállító banya, stb.) Ennek folytán dr. Robu János polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki: Felhívom a Vízművek, Villanygyár, Gázgyár, Weitzer- és Martagyardak alkalmazottait, hogy a sztrájk törvény, 27-32. §-ában meghatározott és pedig három hónót egy, évig terjedhető elzárás, valamint ötven leitől 20.000 leig terjedhető pénzbüntetés terhe mellett **azonnal vegyék fel a munkát.** Ellenkező esetben a hatóságok az eljárást az illetők ellen meg fogják indítani.

Ma délelben a gyárigazgatók dr. Crisan Aurel prefektussal és dr. Robu János polgármesterrel behatóan tanácskoztak a gyári tisztviselők sztrájkjáról. Kijelentették a gyárigazgatók, hogy nem zárkoznak el a tárgyalások fonalának felvételétől. A prefektus kijelentette, hogy a polgári és katonai hatóságok a megegyezés feltételéül azt kötik ki, hogy a tisztviselők **azonnal munkába álljanak.** A prefektus ma délután négy órára magához kérte a tisztviselők megbízottait. A tanácskozáson jelen volt Daschuevici tábornok helyőrségi parancsnok képviselőjében Graur kapitány is. A megbeszélésen dr. Crisan prefektus ismertette a már életbe lépett sztrájk törvény idevonatkozó paragrafusait. A sztrájk törvény tiltja, hogy a közüzemek alkalmazottai a munkát beszüntessék. Eppen ezért a katonaság képviselőjében Graur kapitány felszólította a közüzemek

alkalmazottait, hogy holnap reggel vegyék fel a munkát, mert ellenkező esetben a törvényt alkalmazni fogja. A prefektus kijelentette, hogy nem akarja kudartra kényszeríteni a sztrájkot, hanem minden igyekezetével azon lesz, hogy az ellentétek elsimításával megegyezést hozzon létre. Közölte az alkalmazottakkal, hogy a gyárosok hajlandóknak nyilatkoztak a tárgyalások felvételére és közösen megállapítandó arányban a fizetés emelésére. Ennek azonban első és elengedhetetlen feltétele, hogy az alkalmazottak felvegyék a munkát. Amennyiben a megegyezés létre nem jönne, úgy a munkaadók és alkalmazottak 2-2 tagu bizottságot fognak küldeni a tárgyalásokra, amelyeket a munkaügyi miniszter kiküldöttje vezet. Végső esetben pedig egy választott bíróság dönt az ügyben és pedig az összes felekre érvényesen. Az alkalmazottak kiküldöttjei erre azt kérték a prefektustól, hogy — mintán ilyen fordulatot vett az ügy — az alkalmazottak összességének jelentést tegyessenek és ezért holnap reggel 9 órára gyűlést hívjanak egybe. Erre Graur kapitány hozzájárulásával a prefektus engedélyt is adott. Az alkalmazottak gyűlésüket holnap reggel a Munkás-Ottthonban tartják meg és dönteni fognak további magatartásuk felől. A közüzemek tisztviselői valószínűleg holnap felveszik a munkát.

Meghívó. Felkérjük a munkabeszüntetésben résztvevő összes ipari és közlekedési tisztviselőket és művezetőket, hogy ma, esütörtökön d. e. 9 órakor a Munkás-Ottthonban hatósági engedéllyel megtartandó értekezleten okvetlenül megjelenjenek. **A tárgyaló bizottság.**

— **HÁZASSÁG.** Kiss Imruska és Ligeti Béla október hó 2-án délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a helybeli római kath. templomban.

— **A MAGYARORSZÁGI LAPOK JUGOSZLÁVIÁBAN.** A belgrádi kormány intézkedése következtében a magyar lapok akadálytalanul küldhetők Jugoszláviába. E rendelet értelmében a magyarországi újságokat már hetek óta megkapják a bácskaiak is, de a Jugoszláviában megjelenő magyar lapoknak is szabad útja van Magyarországra. Az utóbbi időben azonban nagy késéssel kapták meg Jugoszláviában a magyar lapokat és ezért azazal a kérelemmel fordultak a szabadkaiak a postagazgatósághoz, hogy egy postavonalat állítsanak be Budapest és Szabadka között. Ezt a kérelmet ezideig a postagazgatóság nem intézte el.

— **ORVOSI HÍR.** Dr. Mecht bécsi utjáról hazatért, rendeltetést Strada Consistorului (Batthyány-u.) 17a. alatt naponta 8-10 és 12-14-ig tart.

— **VADÁSZATI JOGOK BÉRBEADÁSA.** Október 2-án adta bérbe nyilvános árverés után a vármegye a falkerti vadászati jogot 1850 leiert, a zimándközti 1855 leiert és a zimándutai 600 leiert.

— **BESZÜNTETETT SZOLGAI ÁLLÁSOK.** Dr. Crisan Aurel prefektus nemrég beszüntette a vármegyénél a 13 tisztii szolgai állást. Ezek a szolgák eddig az alispánnál és a főszolgabíróknál teljesítették szolgálatot. Helyettük a prefektus 3 szolgai állást szervezett. Ezt a határozatot a főszolgabírók megelégedték a belügyi államtitkársághoz.

— **RENDŐRI HÍREK.** Özv. Weisz Ignácna ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy az elmúlt éjeli Bulv. Carol I. (Erzsébet-körút) 11. szám alatti lakásáról ókszerkeket loptak el 10.000 leiertéhen.

— **A SZÖLLŐTÖLVAI TITOKZATOS HALÁLA.** Zsugán Mihály kovaszei lakos vasárnap éjjeli felkerekedése a kovaszei szőlőket, hogy egy kis ingyen szőlőt szerezzen. Az éber szőlőszőlők azonban észrevették a szőlőtöl-

vajt és elfogták. Zsákmányával együtt a kovaszei községházára vitték és itt a község fogdája zárták. Másnap reggel, midőn ki akarták hallgatni a legnagyobb megdöbbenéssel látták, hogy Zsugán Mihály az éj folyamán meghalt. A csendőrség ma telefonon értesítette az ügyészséget, egyben vizsgálatot is kért. Sommer Nándor vizsgálóbíró holnap fog a helyszínre kimenni a vizsgálat megkezdése céljából.

— **SÖRÁRAK.** Bucarestből jelentik: A kormány a sörárakat következőképp maximalta: 6 fokos sör 270 lei, 7 fokos 300 lei, 10 fokos 400 lei, az gyár. Ennél magasabb foktartalmu és különlegességi sörök árai a bucuresti árakhoz alkalmazkodnak. Mint értesülünk, Aradon egyedül a temesvári sörök érik el a tíz fokot.

Az új vendéglői és kávéházi árak.

A vendéglősök és kávéosok iparfarsulata mai ülésén új vendéglői és kávéházi árakat állapított meg, amelyek az ipartársulat megállapítása szerint fedik a jelenlegi üzemenköltségeket. Az új árak a következők: **Vendéglőkben:** Husleves 1 lei, barnaleves 1.50 lei, ragu-leves 2 lei, marhahus mártással és körítéssel 7 lei, főzelék feltéttel 5.50 lei, üres főzelék 2 lei, főtt tészta 3 lei, sült tészta 4 lei, borju-, sertés- és marhasülték 8 lei, bélszín, kész rostélyos, szeletek 9 lei, frissen sülték, naturszelelt beefsteek, filé 10 lei, szárnyas 10 lei, rántott csirke 12 lei, halak 12 lei, pörkölt, gulyás, pirított borjúmáj, vese velővel 6 lei, töltött paprika 2 drb. 7 lei, töltött káposzta 2 drb. 7 lei, köríték 1 lei, sajt 3 lei, saláták 1 lei, **menü** (leves, főzelék, sült feltéttel és tészta vagy marhahus körítéssel) 8 lei, asztali bor 1 liter 12 lei, bakator 16 lei, vörösbor 21 lei.

Kávéházi árak: Fehér kávé cukorral 2 lei, fekete kávé cukorral 1.50 lei, tea rummal és cukorral 2.50 lei, tea cukorral 1.75 lei, csokoládé vagy kakao 4 lei, limonádé, málnaszörp 3.50 lei, tojás püncs 8 lei, grog, csúja 6 lei, 1 darab tojás 1.25 lei, két tojásból rántotta vajjal 4 lei, 1 adag vaj 1.50 lei, 1 adag szalám 9 lei, 1 darab kenyér (5 deka) 25 ban, zsemle, kifli 50 ban, teljes káfécs 1 lei, világos palack-sör 5.50 lei, barna palack-sör 6 lei. **Palackborok:** Rizling, Csányka, bakator magyaradi 7 deci minőség szerint 18-25 lei, Tramín, muskotály, Sovignon, Furmint 7 deci minőség szerint 22-25 lei, ménesi vörös 7 deci minőség szerint 26-30 lei, barackal aszu fél liter 50 lei. Az árak holnap lépnek életbe. Az új árak azonosak a kolozsvári és nagyváradai árakkal és bennük van a városi adó és a felszolgálati-személyzetnek fizetendő százalékos részesedés.

Apró hirdetések

Házasság.

HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL, hosszas külföldi tartózkodásról visszatért fiatal gyáros, ismeretség hiányában ezúton óhajt 18-20 éves, feltétlen tisztaműt, megfelelő hozományval rendelkező, keresztény urileánnyal megismerkedni. Csakis teljes címmelel ellátott leveleket. „Diskréció 22” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 4011

Alkalmazás.

MŰSZERÉSZ segédet keresek állandó alkalmazásra. Gáspár. Strada Horia (Széchenyi-utca) 1. 4004

ÜGYES, megbízható leányt keresek egy éves gyermekem mellé. Cím a kiadóban. 4016

VARRÓNÓ házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóban. 4018

JEGYZŐI GYAKORNOK 1½ évi gyakorlattal és kereskedelmi érettségivel alkalmazást keres. Cím: Arad, Str. Mihai Cogălniceanu (Mikós Kelemen-utca) 12. 4019

SZOBALÉANY és betároló földirtokos családhoz keresetlik (Strada Cosbuc) Wesseleny-utca 53. emelet balra. 4024

RESZELŐVÁGÓ TANONCOK teljes eljárással felvétetnek Calea Radna (Radnai-ut) 18. 9920

ÜGYES IRODAI kisasszony azonnalra felvétetlik. Cím a kiadóban. 4012

MAGYARUL TUDÓ német nevelőnő keresetlik három éves kislány mellé. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca 9921

Lakás.

KÉT BUTOROSZOTT szoba konyhasználattal keresetlik a belvárosban. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9921

Vétel és eladás.

ELADÓ hat személyes porcelán edény és szmyrna szőnyeg. Flórián-utca 10. 4017

ZOMANCOZOTT öntöttvas új fürdőkád eladó Strada Russu (Aulich-utca) 10. 4020

TÖBBFÉLE női fehérnemű, függöny, utazó takaró, ágynemű, egy 6 személyes porcellán tea-servise, egy teljesen új eredeti Singer karikahajós varrógép, egy kerti pad és több apróságok eladók. Zsigmondháza, Marospart 79. 4022

KÉT DARAB új kasmir paplan és 3 db. matrac-párna eladó. Cím a kiadóban. 4023

ASZTALOSMŰHELY négy gyalpaddal, hozzávaló szerszámmal, egy kézikocsival, továbbá teljes fűszerüzletberendezés eladó György-utca 17. 9921

EZÜST RIDIKUL, továbbá alig használt sárga selyempaplan, több butordarabok eladók Flórián-utca 9. földszint balra. 9921

KONYVTARAKAT, hangjegyeket, festményeket és bélyeggyűjteményeket vesz Kerpel könyvkereskedés. 9924

ANTI porcellán, butort, szőnyegeket, festményeket magas áron vesz Salón Artistique, Boulevard Regina-Mária (Andrássy-tér) 21. L. 10351

BARTA-MADARASZ-féle magyar olvasókönyv a katolikus gimnázium első osztálya számára használt vagy új állapotban megvételre keresetlik. Str. Consistorialui (Batthyány-utca) 28. I. emelet jobbra. 500

TRANSPORT HORDÓK újonnan javítva és hitelesítve olcsó áron kapható Victor Barthmes, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. 3965

Oktatás.

NÉMET ÓRÁKAT adok, iskolásgyermekket tanítok. Cím a kiadóban. 4030

Huszonötmillió örfökségi per.

Rendkívül bonyolult per foglalkoztatja jelenleg a budapesti királyi törvényszék. A per tárgya a régi Muzeum-körúti „Magyar Korona” győgtár, továbbá 200 hold bácskai rizstermő föld, egy villa Budapesten, másfél millió korona értékű értékpapír és sok csodaszép ékszer, összesen 25 millió korona értékben. Az ügy előzményei visszanyulnak a múlt század közepéig. 1864-ben történt, hogy a vagyon akkori tulajdonosának, a már élelmedett korn Sztupa György feleségének gyermeke született. A férfi bizalmatlankodásai elől az asszony, a gyermek születése előtt elmenekült és később elkeseredésében az Ottilia Hortense-nak keresztelt gyermekét, mint törvénytelen jelentette be a szerb egyház anyakönyvi hivatalánál. Később kibékültek a házastársak és a leány, aki időközben Nikó Hortense néven európai hírű zongoraművész nő lett, 23 éves korában Krieger Kálmán budapesti gyógyszerészhez ment feleségül. A hetvenes évek folyamán Sztupa Györgyné, majd később a férje is elhalt és az egész vagyon Sztupa Eugénia-ra, az idősebbik leányra és ennek férjére, a beteges Krieger Györgyre maradt. Így álltak az ügyek, amikor egyszerre megjelent a láthatáron valaki, aki az egész hagyatéki viszálykodásnak az okozója lett: Baltigh Emil Ödön, monori bírósági végrehajtó, aki felkereste Krieger Györgyné, egy hamis mesével rávette, hogy az magához vegye Márkus Augustus Hermina, bécsi lakos gyermekét, Márkus Fébea Polldorát, majd közvetlen ezután feleségül vette Márkus Herminát és adoptálta az időközben Krieger-néhez került fiatal leányt. Néhány évvel később Baltigh ismételt kérésére Krieger-né is adoptálta a gyermeket és néhány évvel ezek után az események után Krieger Györgyné meghalt és az egész vagyonát a leányra és annak férjére hagyta. Ifjabb Krieger Kálmán azonban nem nyugodva bele a dolgok ilyen fordulatába, a proletárdiktatúra bukása után keresettel támadta meg az örökösöket és előadta, hogy Baltigh ravasz fondorlattal csempészte be a Krieger-családba Márkus Fébeát, hogy ilyen úton azután fogadott leányának részére

szerezze meg a nagy Krieger vagyont s Baltigh ellenvándára — amelyben az Krieger Kálmán anyját, Sztupa Hortensét törvénytelen gyermeknek bélyegzi — Krieger a belügyminisztérium és a kultuszminisztérium útján megindított eljárásban igazolta anyja törvényes születését és Márkus Tébea kétszeri adoptálását jogtalannak jelentve ki, magának követeli a mostani árak mellett mintegy 25 millió közt kitévő örökséget. A per, amelynek fejleményeit jogász körökben rendkívül nagy érdeklődéssel kísérik, még folyamatban van a törvényszék előtt.

Agoston Péter Szamuelyről

Bécs. A Neue Freie Presse jelenti: Tegnap d. el folytatta a bíróság dr. Agoston Péter kihallgatását a gyilkosság vádjára vonatkozólag. A tárgyalás elején dr. Aczel királyi ügyész helyettesített több kérdést a vádlottnak, a melyekre dr. Agoston első kihallgatása során, amikor három napon keresztül vallott, már jobbra kiterjeszkedett. Elmondja az ügyész kérdéseire a proletárdiktatúra bukásának történetét. Megemlíti, hogy Kun Bélát Királyhídára hívták és ott alkudoztak vele, amidőn többféle megoldásról volt szó. Arra a kérdésre, hogy ismerte-e korábban is Szamuelyt, Agoston azt feleli, hogy Nagyváradon is ismerte távolról és azt tudta róla, hogy nyegle, monoklis ficsúr, aki úgy Nagyváradon, mint később Budapesten volt újságíró, de hepciáskodó összeférhetetlen természete miatt a komolyabb, értékesebb várad újságírók nem érintkeztek vele. Kihetielti végül, hogy a gyilkosság vádjában nem érzi magát bűnösnek. Semmiféle olyan rendelt kiadásában és végrehajtásában nem vett részt, amilyeneket a vádmintvány felsorol. A kormányzótanács ülésén résztvett, ott felszólalt és többször összekülönbözött Kun Bélával.

A szerkesztőségért ideiglenesen:

KAROLY JÓZSEF
felel.

Censurat: ALEX. FRUGINA.

Fogászati műterem. Dr. RADNAI si FRIEDRICH.

Foghúzás, fogtömés, aranykoronák, aranyhidak és fogsorok készítése. I. I. Bratiana (Weltzer-u.) 1.

Fáblán József építő-
mester és Tarsai

Építészeti és
vállalati
irodája

Aradon, Str. Bartina
(Rakóczi-utca) 6. sz.
Elvállal mindennemű tervezést, művezetést, szakvéleményadást és bármely építkezés kivételét. 9919

PETROLEUM
Jegy nélküli bármely mennyiségben kapható:
Gustav Dürr cég
a városkínával szemben. 4095

WEISSMANN FÜLÖP
technikai irodája és irodája
BUCUREST, CALBA VICTOR 28
Passage Villacros. 3895
Telefon 32-82.

Állandó raktáron gyárak, malmok és fűrésztelpek részére: angol gépszijak, manilla-aszén, fémek, forrasztó zinn 99%-os, Klingerit, Asbest, asztalos enyv, csövek, tisztító gyapot, szögek, vasdrót, vashérog stb. Villamos berendezések és dinamó felszerelési kellékek. Nagy izzóáramú raktár 110, 120, 150 és 220 Volt. Továbbá: cipész szerszámok és Leonhardy tinta.

Ingatlan.

MAGÁN- és bérházak elfoglalható lakással olcsón eladók. Bővebbet: Wallinger adásvételek közzétett kiadásában Lázár-utca. 9921

Üzletek.

EGY fűszerüzlet vidéken, berendezéssel és lakással bérbe kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4021

A temesvári sörgyár

tíz fokos

Casino és Corvin sör

megérkeztek

ÁRVERŐSI HIRDETÉNY.

Repatriálás miatt Zsigmondháza Marospart 79. sz. alatt egy női kelengye női fehérnemű, függönyök, utazótakaró ágynemű, porcellán-edények, kerti pad vadonatúj eredeti Singer karikahajós varrógép, két darab új kasmirpaplan, három darab matracpárna és több apróságok kerülnek elárverezésre október 13-án délelőtt 8 órakor. 4021

Csunya nők szépek,

szép nők szebbek

Ismernek a HAJÓS-féle

DORÉ-CRÉME

használati útján. 19176
oltsimert legjobb gyármányu fehére és barna színekben. Ár 25 K. Fonti szerek kaphatók

Hajfestő „Melogen”
Aradon, Bulavardul Ferdinand I. 22.

Bányaüzemeinkhez

keresünk egy

okl. gépészmérnököt

Pályázatok az Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya r.-t. bányalgazgatóságához, Lupény (Hunyadmegye) intézendők. 3989

Directione Regionala C. F. R. Arad. 313-920. Ap.

AJÁNLATI FELHÍVÁS.

A C. F. R. államvasuti személyzet el-látása céljából szükségünk van nagymennyiségben szállítandó alábbi cik-kekre:

Zsir, szalonna, hus, élőállatok, szárított tésztaeműek, kenyér, buza, kukorica, árpa, szilva, burgonya, bab, dió, alma, szapan, flórolal, griz, turó, mosószóda, cipőkrém, denaturált szesz, ecet, különböző konzervek, stearin-gyertyák, seprők, szárított hus, sózott hal, hagyma és hasonló tárgyak.

Felhívjuk úgy az érdeelt termelőket, mint kereskedőket, hogy vonatkozó ajánlatukat a C. F. R. élelmezési hivatal, Aradi üzletvezetőség, cím alatt tegyék meg.

Az ajánlatokban pontosan kitüntendő, hogy a szállításhoz szükséges zsákokat, csomagoló edényeket a szállító rendelkezésre adja-e?

Az ajánlatokat alternative kell megtenni é. p. I. (ab. Arad 2.) ab. feladó állomás.

Az ajánlatok előadására feletti vélel-gesen a bucaresti vezérigazgatóság élelmezési hivatala fog dönteni.

Az ajánlatok 14 napi kölciezettséggel, legkésőbb október 6-ig teendők meg. Arad, 1920. szeptember 18.

Élelmezési hivatal: 7

3993 Mold.